

RAADSINFORMATIEBRIEF

Resultaten Belevingsonderzoek repressief brandweerpersoneel bekend

De uitkomsten van het Belevingsonderzoek repressief brandweerpersoneel zijn binnen. Het onderzoek geeft een landelijk beeld en 25 regionale beelden van hoe medewerkers van de brandweer hun werk ervaren. De landelijke rapportage en het regiobeeld van Zaanstreek-Waterland zijn te downloaden van onze website:

<http://www.veiligheidsregiozaanstreekwaterland.nl/downloads/belevingsonderzoek/>

Trots en kritisch

92% van het brandweerpersoneel in Nederland is er trots op brandweerman of vrouw te zijn. Het brandweervak gaat ons aan het hart. En het grote aantal brandweermensen - beroeps en vrijwillig - dat in onze regio aan dit onderzoek heeft meegewerkt, toont die grote betrokkenheid bij de brandweer.

Het onderzoek is niet bedoeld om regio's te vergelijken of om ranglijstjes te maken. Ook is verdere analyse en duiding nodig. Wel zien we dat we als brandweer in Zaanstreek-Waterland op veel onderdelen onder het landelijk gemiddelde scoren. Dit is een duidelijk signaal, en aanleiding om actie te ondernemen. En met elkaar – bestuur, management en medewerkers – in gesprek te gaan. Betekenisvolle gesprekken over de doorontwikkeling van het (brandweer)werk én de organisatie. Om het proces van doorontwikkeling waar we allemaal onze rol en verantwoordelijkheid in hebben, samen vorm te geven en tot verbeteringen te komen.

Waarom dit Belevingsonderzoek?

Omdat er behoefte van de bij de brandweer betrokken partijen is aan een landelijk beeld en eenduidige informatie over brandweerstatiek en de beleving van brandweerpersoneel. Daarom heeft het Veiligheidsberaad opdracht gegeven voor dit onderzoek. Zo komt er valide informatie en daarmee een goede basis voor een gezamenlijk gesprek op landelijk niveau. Over trends en ontwikkelingen en over wat goed gaat en wat nog aandacht vraagt.

Wanneer vond het onderzoek plaats?

Het onderzoek bestond uit twee delen, de brandweerstatiek en het belevingsonderzoek. Van 17 mei tot en met 30 juni 2017 stond de vragenlijst van het belevingsonderzoek open voor alle repressieve vrijwillige en beroepsbrandweerm medewerkers in Nederland. Meer informatie is te lezen in de informatieflyer die ten tijde van het onderzoek onder de medewerkers is verspreid (zie bijlage). Aan de brandweerstatiek wordt nog gewerkt, die volgt op een later moment.

De hoofdlijnen: wat valt op?

Het Belevingsonderzoek biedt een schat aan informatie en is zeer uitgebreid. Vanuit onze regio was de response hoog (53%). Hierdoor geeft dit een breed en realistisch beeld van wat er leeft in Zaanstreek-Waterland.

In het onderzoek zijn vragen gesteld op elf specifieke thema's. Per thema geven we aan of we als VrZW in lijn zijn met de landelijke reacties of (enigszins) afwijken. We benoemen een aantal zaken die opvallen.

Thema 1: Betrokkenheid en beleving van het brandweervak

De reactie vanuit VrZW sluit aan op het landelijke beeld. Er is een hoge mate van betrokkenheid bij en trots op het brandweervak. De betrokkenheid met het vak en de lokale post is groot, die met de geregionaliseerde organisatie gering. Dit was eerder al binnen VrZW geconstateerd.

Thema 2: Organisatievisie en brandveilig leven

In het algemeen geven de respondenten van VrZW een lagere score op dit thema dan de andere regio's. De meerderheid herkent zich niet in de visie van de brandweer in de regio. Aandachtspunt op dit thema is ook verbinding maken tussen repressie en brandveilig leven.

Thema 3: Regelruimte

Regelruimte is de ruimte die medewerkers ervaren om zelf te kunnen beslissen over hoe men het werk wil uitvoeren, zelf oplossingen te kunnen bedenken en zelf te bepalen in welke volgorde men werkzaamheden verricht. Bij VrZW is meer behoefte aan regelruimte. De waardering voor de huidige

regelruimte in het eigen brandweerwerk is laag. VrZW heeft hiervoor een lopend traject 'zelfsturende posten'.

Thema 4: Vakbekwaamheid, oefenen en trainen

VrZW laat een vergelijkbaar of lager beeld zien met dat van de andere regio's. Met name het realistisch oefenen wordt als een zorg ervaren.

Thema 5: Vrijwilligersbeleid

Het werven van vrijwilligers is landelijk en regionaal een thema. Binnen VrZW vindt men dat de brandweer onvoldoende doet aan het werven van vrijwilligers. Ook heeft men het gevoel dat er meer aandacht naar beroeps gaat dan naar vrijwilligers.

Thema 6: Verhouding werkvloer en leiding

Uit een analyse van de open vragen blijkt dat veel brandweerlieden in Nederland een 'kloof' tussen werkvloer en management constateren. Dit zien we ook in de resultaten voor Zaanstreek-Waterland terug. Binnen VrZW was dit reeds geconstateerd.

Als VrZW zien we het als een gezamenlijke opgave van management en medewerkers om oplossingen aan te dragen om deze 'kloof' te dichten.

Thema 7: Organisatiecultuur

Ons regionale beeld sluit aan bij het landelijke beeld. De brandweerm medewerkers, ook die van VrZW, zijn tevreden over de mate van diversiteit in de regio's.

Thema 8: Ervaring uitruk op maat

Gemiddeld geven respondenten het idee van uitruk op maat bij een kleiner incident dan het maatgevend incident 'brand in woning' een rapportcijfer van 5,7. Brandweerlieden die ervaring hebben met variabele voertuigbezetting waarderen de inzet hoger dan zij die hier geen ervaring mee hebben. Binnen VrZW is al ervaring met uitrukken op maat. Ons regiobeeld valt dan ook in positieve zin op, waarbij er verschil in beleving zichtbaar is tussen beroeps en vrijwilligers.

Thema 9: Opkomsttijden

Over de opkomsttijden zijn veel verschillende vragen gesteld. In het algemeen zit VrZW met het regiobeeld op of (positief) boven het landelijke gemiddelde. Onze regio geeft een lage waardering voor de wijze waarop het dekkingsplan in Zaanstreek-Waterland is uitgewerkt.

Thema 10: Werkdruk

Een ruime meerderheid van de respondenten, ook die van VrZW, ervaart dat het brandweerwerk goed te combineren is met het privéleven.

Thema 11: Veilig en gezond werken

Een ruime meerderheid oordeelt positief over de inspanningen van de brandweer om repressieve brandweerlieden veilig te laten werken. In Zaanstreek-Waterland ligt dit wat lager. Het belang van schoon werken om (beroeps)ziekten te voorkomen wordt onderkend. Daarbij valt in ons regiobeeld op dat de medewerkers van mening zijn veiliger te kunnen werken als men vaker realistisch kan oefenen. De waardering over het PPMO is in onze regio hoger dan die in andere regio's.

Hoe nu verder?

In december biedt de minister van VenJ het landelijke belevingsrapportage aan de Tweede Kamer aan, voorzien van duiding door de regio's, Brandweer Nederland en de vakorganisaties. Begin 2018 volgt de Brandweerstandstatistiek. Beide onderwerpen worden op 26 maart 2018 in het Veiligheidsberaad behandeld.

Als regio nemen we de signalen die uit het onderzoek komen serieus. Het is een goede basis om binnen VrZW met elkaar over in gesprek te gaan. Dit doen we in bestaande overleggen en in speciaal hiervoor te organiseren bijeenkomsten. We nodigen alle medewerkers uit om mee te denken over het vervolg. We starten hiermee op korte termijn en nemen de tijd voor verdere verdieping en analyse.

Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland,
namens deze,

J. Hamming
voorzitter

H. Raasing
secretaris